

Antrą kartą mūsų gimnazija sveikina geriausius šalies jaunuosius filologus!

„Gimtųjų žodžių apkabintas, /aš gyvas kalboje. /Sakau: esi man kaip žibintas / pasaulio tamsoje“, - 1991-aisiais rašė poetas Justinas Marcinkevičius, pirmojo moksleivių kūrybos konkurso vertinimo komisijos pirmininkas. Jau 26 metai, kai Lietuva atkūrė nepriklausomybę. Jūs, jaunieji filologai, esate Nepriklausomybės metų vaikai, jums teks saugoti tautos gyvybę, stiprinti valstybę ateityje – be gimtosios kalbos, be sąžinės ir išminties, be kūrybos nebus sėkmės. Jūs kuriate, tad renka-tės teisingą kryptį. Neišsukite iš šio kelio – išlikite kūrybos žmonėmis! Būkite graži Lietuvos ateitis! Sveikiname susirinkusius Pasvalyje ir linkime malonių bendrystės potyrių.

Pasvalio Petro Vileišio gimnazijos bendruomenė

Šis konkursas prasidėjo 1965 metais. Šiomet – 48-asis (vieni metu vyko kas antri metai). Jis vyksta 3 etapais: I etapas mokyklose, II – rajonuose, o III – šalies etapas. Dalyviai pasiskirsto į 8 sekcijas. Konkurso organizuoja LR Švietimo ir mokslo ministerija bei Lietuvos mokinių informavimo ir techninės kūrybos centras.

48-asis Lietuvos mokinių jaunųjų filologų konkursas

- ✓ dalyvauja 98 šalies moksleiviai;
- ✓ iš jų 77 merginos ir 21 vaikinai;
- ✓ gausiausia sekcija – prozininkų (22);
- ✓ mažiausiai dalyvių – tautosakos sekcijoje (8);
- ✓ daugiausia moksleivių atvyksta iš Vilniaus (13), Klaipėdos (9), Palangos, Radviliškio, Šiaulių (po 6), Kretingos (5), Kauno, Panevėžio, Kėdainių (po 4), Kaišiadorių ir Mažeikių rajonų (po 3);
- ✓ deja, konkurse nedalyvauja mūsų kaimynai – Biržų, Pakruojo rajonų moksleiviai.

Prieš ketvirtą metų – 2012-aisiais

2012 metų balandžio 12–13 dienomis mūsų gimnazijoje vyko 44-asis Lietuvos mokinių jaunųjų filologų konkursas. Išlydėję svečius, virtualioje erdvėje ieškojome jų atsiliepimų apie viešnagę Pasvalyje. Štai keletas jų...

Birutė Mozurkevičienė, Tauragės „Šaltinio“ pagrindinės mokyklos mokytoja, rašė: „Filologų konkurso sumanytojas – poetas Justinas Marcinkevičius. Jaunųjų kūrėjų ir tyrėjų konkursas buvo ne vieno kalbininko, literato pradžios mokykla. Vertinimo komisijos pirmininkė Bronė Stundžienė, Vilniaus universiteto docentė, žymi tautosakos rinkėja, konkursantams palinkėjo pasitikėti savo vidiniu autoritetu. Mokiniai išgirdo ne tik svarų kritikų žodį, bet bendravo tarpusavy, susirado draugų. <...>Po aptarimų stebėjome Pasvalio klijavimo teatro spektaklį „Keleivio byla“, skirtą to krašto poetui Bernardui Brazdžioniui. Išvykimo dieną surengta nepaprastai įdomi ekskursija į Joniškėlį. Mokiniais ir juos lydėjusiems mokytojams buvo emociingas reginys, į kurį įsirašė žodžiai – didikų Karpių dvaras ir parkas su savo istorijomis, „Joniškėlio Respublika“, seniausia Lietuvoje universitetinė ligoninė, rašytojos Petkevičaitės-Bitės ir jos tėvo kūrentas lietuviybės, švietimo, kultūros židinys...“

Tadas Šlimas, Vilniaus licėjaus moksleivis, parašė atsiliepimą pašmaikštaudamas: „...pasvaliečiai labai stengėsi dėl visų konkurso dalyvių: įbetonavo kelis naujus kelio ženklus (užtvėrė porą gatvių),

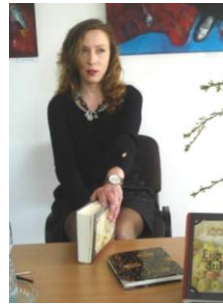
surengė tris spektaklius, išleido laikraštį... Aišku, olimpiadų fone tai gali atrodyti kaip paprasta kasdienybė. Bet Pasvalyje tėra aštuoni tūkstančiai žmonių. Ir kiekvienas jų yra nuoširdus, tikras, įdomus, ne miestietišškai poniškas, bet savitai ir maloniai aukštaitiškas. Pasvaliečiai – žmonės, kurie tau jaučia pagarbą už tai, kad dalyvauji tokia konkurse, kad domiesi ir puoselėji gimtąją kalbą. Ir dabar galiu teigti, kad kažko tokio, ką jie įdomaus savy turi, aš pats neturiu. Ir tai viena priežasčių, kodėl man būtų įdomu vėl grįžti ir vėl dalyvauti šiame konkurse.“

Darbas prozos sekcijoje. Centre – Darius Indrišionis, mūsų gimnazijos moksleivis, net 6 kartus dalyvavęs Lietuvos mokinių jaunųjų filologų konkurse (dabar VU studentas)

Tauragės „Versmės“ gimnazijos mokytoja Nijolė Katauskienė: „Kiek sykių per dvi konkurso dienas tyliai ir garsiai džiaugtasi, sunku suskaičiuoti. Gauta gausybė dvasinių dovanų: neįtikėtinai Pasvalio mokytojų nuoširdumas, vaišingumas, paprastumas; poeto R. Šileikos pamokos poezijos sekcijoje; nepakartojamo linksmuolio gido istoriko ekskursija į Joniškėlį (kokia laimė mokiniams turėti tokį mokytoją); susitikimas su mielais širdžiai seniai pažįstamais lituanistais; maloni Kamilės pergalė; Pasvalio Klėties teatro spektaklio režisūra... <...> O, kiek atrasta, pajausta, išgyventa, sužinota... Kerintis tas šiaurės Lietuvos kraštas, sugrąžinęs darną sieloje.“

„Namo buvo grįžta puikios nuotaikos. Džiugino ne tik laimėjimai. Šildė ir prisiminimai apie puikiai pasvaliečių organizuotą renginį, šeiminkų parodytą nuoširdumą bei dėmesį kiekvienam konkurso dalyviui. Turbūt ne vienas namo grįžo su mintimi, jog ateityje dar būtinai norės aplankyti šį, kaip teigia patys pasvaliečiai, lygumų, derlingos žemės bei smegduobių kraštą, kuriame gyvena nuoširdūs žmonės ir kur tiek daug išpūdingų lankytinų vietų“, – rašė Rasa Povylienė, Ukmergės rajono Želvos vidurinės mokyklos mokytoja.

Labas, aš Agnė...

Sveiki atvykę į mokyklą, kurioje labiausiai vargau su matematika! (Ne, apie tai gal – vėliau).

Sveiki atvykę į gimnaziją, kuri turi vienintelę ir nepakartojamą meno kolekciją – paveikslus ir skulptūras matysit visur, apsimoka šitiek meno energijos gauti nemokamai!

Norėčiau, kad čia Jums būtų smagu. Gera, linksma ir greitpraeinančiai liūdna, nes kaip be liūdnumo, kai esi paaugęs tiek, kad pasaulis su savo liūdnumais jau iš aukščiau, tad aiškiau pasimato?

Respublikiniam filologų konkurse dalyvavau keturis kartus – tik prieš dvidešimt metų, oi. *Feisbuko* tada dar nebuvo, *gūglo* nebuvo, nors kompiuterių klasė šitoj mokykloj jau buvo. Šis konkursas man būdavo laukiamiausia proga pabėgti į kitą, kitokį pasaulį, šiaip ar taip keturis skirtingus miestus man šita šventė dovanojo dar paauglystėje, o be to – tralialia, – gražioji dalis iš tais kartais susitiktų žmonių štai ir po šitiek metų socialiniuose tinkluose vienas su kitu *susilaikina*.

Tad svarbiausia, ką noriu Jums pasakyti – susiraskit vieni kitus. Greit prasidės pačios gražiausios įdomybės, ir tai nutiks taip greitai, kad nespėsit mirktelt, tad pažindinkitės, būkit kartu, vis tiek Jūsų – ta pati sielos grupė, – pati mačiau, – gražūs dalykai linkę kartotis, – taip Jums ir reikia.

Štai, svarbiausia jau pasakyta, o visa kita...

Šitoje mokykloje su manimi labiausiai vargo matematikos mokytojos. Na, bet išvargo šį tą, ačiū joms, skaičiuoju elementariai (užtat tikslųjų mokslų mankšta žvilgsniui suteikia gudrumo, – to jokiais filtrais kitaip neišgausi, bet kurio gero fotografo paklauskite), bet ką reikia, susiskaičiuoju, kad ir apytiksliai – skaičiai man gražūs.

Šitoje gimnazijoje mokėsi mergaitė, kurios 1945 metų dienoraštį citavau eiguolio dukters knygoje. Šitoje gimnazijoje su mokytoja Bujevičiene palėpėj archyvuose skaičiavom žydų gimnazistų pavardes.

Prie šios gimnazijos aktų salės 1995 metais draskėsi mafiozas iš Klaros knygos. O jei dar priskaičiuosim eilėraščius, kuriuos parašiau per matematikos pamokas (tie tai iki dabar geriausi, jei ką) ir tuos, kuriuos šalia gimnazijos įtūpdytam moksleivių bendrabutyje (antram aukšte – mergaitės, trečiam aukšte – berniukai, pirmam aukšte – mokytojai, aukštai pernakt rakunami), kas čia per prisiminimų vakarėlis, gal jau pabaigiam, tų sveikinimo kalbų Jūs ir taip prisisveikinsit, – tad nuo manęs – Jūs tik būkit sveiki,

- susiraskit vieni kitus,
- įsirašykit savin šį keistą miestą,
- šią puikią gimnaziją,
- kaip gerai, kad Jūs visi čia esat, žinokit!

Agnė Žagrakalytė,
poetė, prozininkė, eseistė,
mūsų mokyklą baigė 1997 m.

Susipažinkite su Petro Vileišio gimnazija

Mūsų pradžia – 1922-ieji

1922 metais Pasvalyje atidaryta keturklasė vidurinė mokykla, o vėliau pertvarkyta į aukštesniąją komercijos mokyklą.

1934 m. suteiktas Petro Vileišio vardas. 1935 m. atidaryti dabartiniai mokyklos rūmai ir atidengtas skulptoriaus V. Grybo paminklas P. Vileišiui. Iki 1940 m. mokykla vadinosi Pasvalio inžinieriaus Petro Vileišio valstybine gimnazija, sovietmečiu – Pasvalio vidurinė mokykla. 1989 m. mokyklai gražintas Petro Vileišio vardas, o 2000 m. suteiktas gimnazijos statusas. Dabar tai keturklasė gimnazija.

„Mokyklos žinioms“ – 20 metų

Gimnazijos laikraštis, įsteigtas Vileišiečių organizacijos, leidžiamas nuo 1996 metų pradžios. „Petras Vileišis šio amžiaus (XX a. – *psstb.*) pradžioje džiugino lietuvių širdis laikraščiu „Vilniaus žinios“. Mes, laikraščio leidėjai, jį pavadiname „Mokyklos žiniomis“, – tokia įžanga pradėtas pirmasis laikraščio numeris, išleistas minint 145-ąsias Petro Vileišio gimimo metines. Iš pradžių laikraštis buvo leidžiamas kartą per 2 mėnesius – įvairaus formato ir nevienodos apimties. Nuo 2005 metų 8 puslapių laikraštis išleidžiamas kartą per mėnesį. Leidėjai – gimnazijos moksleiviai, konsultuojami lietuvių kalbos mokytojų.

20 metų veikia ir Vileišiečių organizacija

1996 metais įkurta Vileišiečių organizacija, į kurią buriasi gimnazistai, pasiryžę dirbti visuomenei naudingą darbą, saugoti garbaus kraštiečio Petro Vileišio atminimą, studijuoti tautos istoriją, puoselėti gimtąją kalbą, tautines tradicijas, krašto papročius. Ši organizacija rengia pažintines išvykas, žygius, labdaros akcijas, palaiko ryšius su žymiais kraštiečiais ir Vileišių giminės ainiais, prižiūri Petro Vileišio tėvų ir brolio kapus, puoselėja parką Mediniuose, dalyvauja kraštotyros darbų parodose, konferencijose, kuria projektus.

Kasmet, minint Petro Vileišio gimtadienį, į organizaciją įstoja nauji nariai, kurių iškilmingą priesaiką priima Vileišių giminės atstovai. Vileišiečiai turi savo šūkį, himną, vėliavą, emblema, nario pažymėjimą. Organizacija veiklos šūkiu pasirinko Petro Vileišio žodžius: „Dirbk su pilnu stropumu ir mokėjimu“.

Petro Vileišio fondas

1996 metais įsteigtas ir Petro Vileišio fondas, kaupiantis lėšas Lietuvos kėlėjo atminimui įamžinti, gimnazijos kultūriniam gyvenimui plėtoti bei ugdymo bazei gerinti, skiriantis premijas geriausiems abiturientams, mokytojams ir su gimnazija sėkmingai bendradarbiaujantiems visuomenės atstovams.

Dailės galerija atšventė 40-metį

Mūsų gimnazija vienintelė Lietuvoje, turinti Dailės galeriją, kurioje beveik 300 dailės kūrinių, eksponuojamų įvairiose gimnazijos erdvėse. Dailės galerijos įkūrimo iniciatorius – poetas Mykolas Karčiauskas, buvęs šios mokyklos auklėtinis. Su lietuvių kalbos mokytoju Romualdu Paškevičiumi 1975 m. rudenį jis surengė 46 paveikslų ekspoziciją, kuri pavadinta Mažąja paveikslų galerija. Tai buvo dovanoti ar kitaip mokyklos įsigyti dailės darbai. Kasmet ją papildė abiturientai, atsiveikininimo su gimnazija proga padovanodami dailės kūrinių.

40-mečio proga 2015 m. lapkričio 6 d. gimnazijoje vyko šventė „Meno jėgos palytėti“. Tą dieną vietoj kasdienių pamokų moksleiviai dirbo kūrybinėse dirbtuvėse, į kurias kvietė menininkai. Po pamokų gimnazijos bendruomenė ir svečiai susirinko į konferenciją „Menas augina, lavina, taurina“.

Parengė Iveta Janušauskaitė

Pamoką vedė buvęs gimnazistas, keramikas Valdas Pukevičius

„Atveria mus tarsis langus“

Didžiuojuosi, kad yra Dailės galerija Mokykloj mano, kad prie jos pastatytas paminklas didžiam Lietuvos kėlėjui Petru Vileišiui, didžiuojuosi kraštu, kuriame skambėjo Vienužio dainos, o Juška, iškėlęs Pušaloto varpinę varpą, užrašė pirmąsias dainas savo dainų tomams... Didžiuojuosi, ir tiek, man smagu, gera. Tokia mano kasdienybė. Ir nežinau, ką turėčiau parašyti, viešumoj išsakyti. Nieko daugiau.

Gal susimąstyti apie tai, kad literatūra, menas, kultūra sukuria ypatingas socialines formas. Net ir tokią, gal svarbiausią – nacionalinę valstybę. Ypatingą tvarką. Ta tvarka sukuria pagarbos ir nerimo, pritarimo ir abejojimo, nuostabos ir nepasitikėjimo nuostatas. Kasdienybė. Atveria mus tarsis langus. Kartu atsiveria laiko, aukščio ir gilumos, tęstinumo, tapatumo supratimo klausimai ir atsakymai, daugiausia emociniai, kaip apsauga nuo nerimo, nuo buvusių ir būsimų netekčių, pavojų, grėsmių ar žmogiškos rizikos. <...>

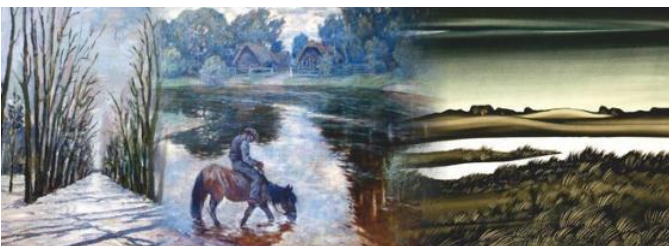

Tik jausdamas pasitikėjimą galiu eiti į priekį, ugdyti savo, o gal mokyklos tapatumą. Tai daryti reikia nuolatos, kasdien. Ta tvarka yra tvirta, pastovi, bet labai trapi. Tačiau ji padeda ugdyti moralinio teismo jausmus kaip rišamąją medžiagą asmens tapatumo statyboms.

Kitos išeities nežinau. Tik gal viskas, kaip visada, ateina per vėlai, viskas per lėtai lydos, jungiasi, plečiasi...<...> Noriu, kad mano Mokykla būtų apsaugota. Ne pažymiais, gerais norais <...>, bet ypatinga socialine forma. Kiek galiu, to siekiu puoselėdamas gerą savo Mokyklos galias.

Mykolas Karčiauskas,

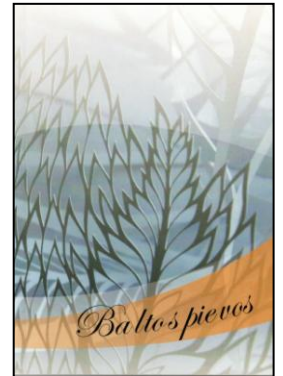
*poetas, Dailės galerijos įkūrimo iniciatorius ir mecenatas
(iš „Pasvalio Petro Vileišio gimnazijos
Dailės galerijos katalogo“, 2015)*

*K. Naruševičiaus, P. Kalpoko, L. Skrebytės paveikslai –
Dailės galerijos eksponatai (mokyk. V. Stravinsko montažas)*

„Baltos pievos“ – moksleivių kūrybos almanachas

Neseniai išleistas gimnazijos moksleivių kūrybos almanachas „Baltos pievos“. Tai 15 metų (2001–2015 m.) kūrybinių rinktinė. Į 100 p. knygą sudėta geriausia 32 mokinių literatūrinė kūryba (prozos, dramos, poezijos ir publicistikos kūriniai), 7 gimnazistų piešiniai ir 6 autorių meninės fotografijos.

Mūsų gimnazijos moksleiviai – Lietuvos mokinių jaunųjų filologų konkurso III etapo dalyviai ir laimėtojai (2005-2015 m.)

- Zita Variakojytė:** 2005 m. (poezijos sekcija).
Mantė Valiūnaitė: 2006 m. (poezijos sekcija); 2007 m. (poezijos sekcija).
Raminta Vaivadaitė: 2006 m. (poezijos sekcija).
Eglė Kesterytė ir Neringa Mickutė: 2007 m. – III laipsnio diplomas (tautosakos sekcija).
Asta Skujytė: 2008 m. – Pagyrimo raštas (poezijos sekcija).
Darius Indrišionis: 2009 m. (prozos sekcija); 2010 m. – III laipsnio diplomas (publicistikos sekcija); 2011 m. – II laipsnio diplomas (publicistikos sekcija); 2012 m. (prozos sekcija); III laipsnio diplomas (publicistikos sekcija).
Agnė Vaičeliūnaitė: 2008 m. (poezijos sekcija); 2010 m. – II laipsnio diplomas (poezijos sekcija); 2011 m. – III laipsnio diplomas (publicistikos sekcija); Pagyrimo raštas (poezijos sekcija).
Rūta Kaminskaitė ir Gabrielė Punytė: 2012 m. (tautosakos sekcija).
Arminas Giniotis: 2013 m. (prozos sekcija).
Paulina Nevulytė: 2015 m. (vertimo sekcija).
Mykolas Petkevičius: 2015 m. – III laipsnio diplomas (tautosakos sekcija).
Kotryna Kraptavičiūtė: 2015 m. (poezijos sekcija).

*47-ojo konkurso
dalyviai – Kotryna
Krapavičiūtė ir
Mykolas Petkevičius.
Naisiai, 2015 m.*

Gimnazistų kūryba

Aivita Gegevičiūtė

Iš novelių ciklo „Šeši būdai mirti“

Drąsa

Mergina užsimerkusi stovėjo ant tilto krašto. Krūtinė tankiai kilnojosi, pirštai net pabalo, begniauždami šaltus metalinius turėklus. Vėjas gairino įraudusį veidą.

Ji atsimerkė. Priešais driekėsi toks kvapą gniaužiantis vaizdas, kad mergina nebegalėjo atitraukti akių ar net mirksėti. Kalnai driekėsi už ežero tolyn... Melsvi, padūmavę jie stūksojo ramūs. Kitojie nei mergina ant tilto krašto.

Pažvelgusi žemyn, ji dar stipriau įsikibo turėklų. Bet vis tiek nebegalėjo užmerkti akių. Žvelgė žemyn po savimi. Ten sūpavosi ramus ir skaidrus vanduo. Labai labai žemai po ja...

Mergina įkvėpė. Paraičiusi pečius, lyg pasirodama, ramiai iškvėpė. Ištiesė vieną koją ir paleido turėklus...

Krito žemyn kaip akmuo, tačiau išskėtusi rankas lyg paukštis...

Daina baigėsi. Paleidau vaizdo klipą dar kartą, bet nebežiūrėjau, kaip profesionali aktorė žudosi. Įsijungiau žaidimą ir įsijautusi pradėjau dainuoti vaizdo klipo dainą: „...come with me and we will start our story from begining...“

Liūdesys

Elena padėjo telefoną ant stalo. Sunkiai atsidususi, atsirėmė ranka į stalo kraštą ir atsistojo. Klibinkščiuodama pirmuosius žingsnius, o paskui jau tvirtiau priėjo prie uždarytų kambario durų. Už jų lovoje gulėjo jos vyras...

Elena su Mantu susituokė prieš penkiasdešimt metų. Kartu nugyveno veik tobulą gyvenimą. Nė karto vienas kito neišdavė, saugojo ir gerbė. Meilė – kaip gražiausiame romane ar filme... Jie susilaukė dviejų nuostabių sūnų ir žavios dukrelės. Turi pulkelį mažų, puikių anūkų. Gyveno su vyru paprastame name, bet jiems to užteko.

Dabar Elena vilkėjo juodą suknelę. Balti kaip sniegas plaukai uždengti varno juodumo skara...

Ji ką tik skambino dukrai, kad atvyktų su broliais. Kelias iš miesto į kaimą tolimas, tad Elenai dar teks pabūti vienai.

Jai suskaudo krūtinę, atveriant tas duris. Suklupusi prie lovos pradėjo raudoti... Sielvartas plėšė širdį, ašaros degino akis. Elena įsitvėrė ir nepaleido Manto rankos.

Meilė nemiršta – ji gyvena širdyse, plakančiose ar nebe...

Dukra susijaudinusi įsiveržė pro duris. Šalia tėvo lovos pamatė sukniubusią motiną. Jų abiejų sustingę pirštai buvo supinti.

Radijo pranešėjo balsas nutilo. Atsidusau, pagalvojusi apie savo tėvus, o jie atsiduso, pagalvoję apie savuosius. Tylėdami baigėme pusryčiauti. Susiruošusi išeiti, apkabinau tėvelius ir pravėriau duris į šaltą rudens rytą.

Kotryna Kraptavičiūtė

iš driežų kronikų

chameleonams lengva
jie apsimetėliai

apsimetėliams nelengva
jie ne chameleonai

artima

muzikos kritikas
rastas negyvas
prie baro
ten vyko
koncertas

kalba, jį uždusino
prastas bliuzas

baladė

grojo koncertą
barzdotas
vyras fleita

barzda šiugždėjo
į medinę fleitą
nesigirdėjo
improvizacijų

merginą tai
trikdė ir
traukė

Justė Kačerauskaitė

Šaltis (*Fantastinė novelė*)

Tąsyk Ugningąjį Feniksą vėl pakvietė į Dangaus rūmus. Už gerą žirgą mažumėlę didesnis paukštis prisistatė nedelsdamas – juk kviesdavo jį taip retai, tik tada, kai jis būdavo reikalingas. Feniksui patiko būti reikalingam, jis mėgo padėti. Prie rūmų jau laukė Dievas.

– Kur skrisime? – droviai paklausė Feniksas.

Dievas išmintingai, padrašinančiai nusišypsojo, bet rimtu žvilgsniu žvelgė į Ugningąjį.

– Į Šalčio žemes, – atsakė jis, užsėsdamas ant paukščio nugaros.

Ugningasis Feniksas, grakščiai pašokęs, pakilo į dangų ir pasuko į Šiaurę. Ten jis dar niekada nesilankė – ir jam buvo kiek baugu. Drąsino tik Dievo artumas. Feniksas kartais nesuprasdavo, kam Dievui reikalingas, nes jis būtų galėjęs ir pats keliauti, be palydos...

Debesys vis tamsėjo, lyg pranašaudami audrą. „Čia jau kažkas negerai“, – mąstė Feniksas, prisimindamas saulėtą Dangaus rūmų kiemą ir gimtojo ugnikalnio apylinkes.

– Leiskis, mano brangus drauge, – staiga pažadindamas iš minčių, paprašė Dievas, o paukštis pakreipė sparnus, kad oro srovės padėtų švelniai nutūpti.

Feniksui leidžiantis, žemė netamsėjo, ir tai paukštį trikdė.

– Kas tai? – paklausė Ugningasis, mosteldamas sparnu, kai Dievas nulipo nuo nugaros ir atsistojo ant minkštos baltos žemės.

– Sniegas, – išgirdo atsakymą.

Pakraipęs galvą, Feniksas nusekė paskui tiesiu, tvirtu žingsniu žengiantį Viešpatį. Paukščiui einant, sniegas pamažu lydėsi, tirpo, o perbraukus sparnu – ir visai virsdavo į vandenį. Staiga Dangaus Valdovas sustojo, pritūpė ir pabarbeno į kažką, skambiai subildantį. Sniege ant žemės atsivėrė ledinės durys. Per aną abu draugai nusileido žemyn.

Čia buvo nepaprastai šalta, net Feniksas tai juto. Paukštis žinojo esąs iš ugnies, bet stebėjosi, kaip Dievas nesušalo. Gana tamsiame požemyje buvo daugybė žėrinčių ir aidinčių ledo salių, jų duris, vos palietęs, atverdavo Dievas. Feniksas jau nebesuskaičiavo, kiek salių jiedu praėjo. Ledo sienos buvo išpuoštos gražiausiais ornamentais...

Bet čia buvo pilna sušalusių žmonių, tarsi statyboms paruoštų ledo blokų ir ledo goblinų, pasiruošusių ginti savo valdas. Juos Feniksas ištirpdavo greitai, keliais sparno mostais, o didesnius sniego monstrus sugriebęs nagais iškeldavo aukštyn

ir gerokai aptirpusius numesdavo ant žemės, kad tie sudužtų į ledo šukes. Atitirpdavo ir sušalę, ledo luituose įkalinti žmonės – ir sekdamas paskui du geradarius, padėdami išgelbėti savo likimo brolius. Susikaupęs Ugnies paukštis žvalgėsi į vis didėjančią žmonių minią iškankintais, bet laimingais veidais. Ledo luitai tirpo, sniego kalėjimai lydėsi, šalčio šėtonai nyko...

Paskutinėje salėje, kurią atvėrė Dievas, Feniksas išvydo daugybę šalčio užvaldytų padarų ir iškėlė sparnus, paskleisdamas šilumą. Lediniai padarai ėmė stūgauti, rėkti iš skausmo, keiktis.

– Eikite iš čia! Mums jūsų nereikia! Mes esame laimingi be jūsų! – šaukė goblinai keistais, šiurkščiais veidais, ilgailčiai monstrai žibančiomis žydromis akimis.

Feniksas su neapykanta žvelgė į juos, ketindamas paleisti naikinančią karščio bangą kaip ir visiems ledo monstrams, bet Dievas jį sulaukė. Feniksas pasisuko su neištartu klausimu akyse: „O kodėl jų nesudeginame?“

– Tai savo pačių pykčio sustingdyti žmonės, mano bičiuli... – atsakė nusiminęs Dievas.

Feniksui pabandžius juos atšildyti, Dangaus Karalius pakraipė galvą, liūdnei žvelgdamas į apstulbusį Ugnies paukštį.

– Mes jiems nebegalime padėti. Jie apsisprendė, – pasakė Dievas.

Vladas Braziūnas

Poetas, eseistas, vertėjas, fotografas. Lietuvos nacionalinės kultūros ir meno premijos laureatas (2013 m.), geriausias 2015 metų poezijos knygos („Stalo kalnas“) autorius. Gimnaziją (tuomet vidurinę mokyklą) baigė 1969 metais.

šiaūrės' Dievs

dydel's voñdva ėš Svàlios ožliedava pievs
ė no liepos vėršūnės' stebėdavas Dievs
kòkio dydelė žūvė sokūrės'

ėje sūkorė, sūkes' ė láides' on šiaūrė
atsirādės' par klaīdo, par žiaūrė
jam atrode tas voñdva, lėg jūros

nesėbaīgiont's – par Ləven', par Mūšo
plaūke žòve raudónom akym:

– Tėve mūsų

„Užaugau Pasvaly“

Vasario 12 diena pirmokams buvo išskirtinė: pentadienio popietę jie susirinko į gimnazijos aktų salę – dalyvavo tradicinėje Tautosakos vakaronėje. Šiais metais ji surengta jau 50-ąją kartą. Šis renginys kartu buvo ir trečiokių Elidos Jatužytės bei Rūtos Balčiūnaitės projektinis darbas. Jubiliejinė vakaronė šiemet pavadinta „Užaugau Pasvaly“: dainos, pasakojimai, šokiai atitiko temą „Kalendorinės šventės Pasvalio krašto bendruomenėse“. Tokia tema pasirinkta neatsitiktinai: 2016-ieji paskelbti Bendruomenių metais.

Nors mes, pirmokai, turėjome daug darbo, kol pasiruošėme tokiai didelei šventei, dabar ją prisimename su pačiomis geriausiomis emocijomis. Kiekviena klasė rengė programą, pristatančią priskirtą kalendorinę šventę. Visi labai stengėmės, norėdami kuo geriau pasirodyti, sužavėti mokytojus bei svečius, nudžiuginti vieni kitus puikia nuotaika ir išradingumu. Daug dėmesio skyrėme ir mūsų krašto valgių stalui. Manėme, jog nebeatpažinsime tradicinių lietuviškų patiekalų, kuriuos susinešėme iš namų, tačiau įsitikinome, kad esame tikrai dar „nesugadinta“ karta, dar pažįstame krašto tradicijas. Be klasių programų, pasirodė šokių kolektyvai, o paskui visi kartu trypėme liaudiškus šokius, armonika griežiant folkloro mokytojui Sigitui Paliuliui.

O štai keletas pirmokų atsiliepimų:

„Tautosakos vakaronė man labai patiko, nes besiruošiant jai klasė tapo vieningesnė, draugiškesnė. Vakaronės metu buvo išties linksma ir įdomu. Gal tik šiek tiek trūko vietos salėje...“

„Tautosakos vakaronėje labiausiai mane sužavėjo šokiai. Niekada nesitikėjau, jog gali būti taip smagu šokti tradicinius liaudies šokius. Jie man pasirodė visai kitokie negu žiūrėti į šokančius iš šalies.“

„Buvo labai gražu žiūrėti vieniems į kitus, nes buvome visi vienodi – su tautiniais rūbais, tikri lietuviai!“; „Ir mes galėjome pasijusti taip, kaip seniau žmonės, švęsdami šventes.“

Dominyka Vaitekūnaitė, 1b klasės mokinė

Mykolas Karčiauskas

*Poetas, prozininkas,
publicistas, vertėjas,
ilgametis Spaudos, radijo
ir televizijos rėmimo
fondo direktorius.
Gimnaziją (tuomet
Pasvalio vidurinę
mokyklą) baigė 1958 m.*

Medinių postilė

Petrui Vileišiui

1. Pasvaliai kaip giesmynėliai...
Jaunas mėnuo kelias.
Mėnesienoje pasmėlęs
Žvilgčioja upelis.
2. Tolinėji, alksnos tylios.
Tyžta sniegas iškorėjęs...
Už Medinių nieks postilės
Žodžių dar nebus girdėjęs.

Joniškėly varnas krankė
Ir sparnus sudėjęs
Laikė snape baltą ranką,
Ant jos žieds žėrėjo.

Tik papykus Mūša gurna
Praversmėlėmis per širdį:
Neprausk, pana, baltos burnos –
Ten maskoliai arklius girdė...

„Skiriu Tau, Lietuva“

3b klasės mokinės Aušrinė ir Vilija gimnazijoje organizavo eilėraščių konkursą, skirtą Vasario 16-ajai ir Kovo 11-ajai, ir pačios išrinko geriausius gimnazistų kūrinius.

Martynas Bagdonas, 2e klasė (I vieta)

Eilėraštis Lietuvai

Virš horizonto kyla Saulė –
Visa tėvynė josios laukė.
Nušviečia ji plačius laukus –
Tarytum laisvė užmojus didžius.

Per amžius siekė jos, kovojo
Tėvai, seneliai, protėviai kartojo:
Žemė, laisvė ir kalba –
Visa tai lietuvio amžina dvasia.

Kai varžė mus draudimais ir jėga,
Stovėjom, laikėmės it siena amžina.
Tačiau dabar, kai tikslas jau delne,
Ar išgalėsime ją išsaugot savyje?

Živilė Matijošaitytė, 2a klasė (II vieta)

Iš praeities

Aidas pikto griausmo girdis,
Vėjai švilpia tolimi,
Blyksi šviesos, prausia liūtys
Šaltą karo lauką ten, toli...

Girdžiu aš maldą kalavijų,
Kuri skambėjo neseniai,
Žodį mūs brangios tėvynės,
Mūšio pabaigoj ataidintį laukais.

...Ir po kovos nuožmios atskriejo
Baltoji paukštė su žinia:
Lietuva ne-pra-lai-mė-jo!
Visados ji bus laisva!

Profesorės Vandos Zaborskaitės gimtasis namas Vaškuose.
Gimnazistės Dovilės Uogintaitės piešinys

„Žmogus be kūrybos, manyčiau, yra mažiau žmogus“

Pasvalio Petro Vileišio gimnaziją, sunku net patikėt, baigiau daugiau negu prieš 10 metų – 2005-aisiais. Kalbant apie tai, ką prisimenu (na, žinoma, 10 metų ilgas laikas), man literatų būrelio veikla buvo labai labai įdomus dalykas. Tai man buvo pirmieji žingsniai. Mano pirmoji pažintis su kitais kuriančiais žmonėmis, su savimi – kaip kuriančiu žmogumi. Žinoma, tos kūrybos dabar nevertinu kaip labai reikšmingos. Bet pirmieji žingsniai turi savo žavesio.

Šiuo metu gyvenu ir dirbu Vilniuje. Ten ir studijavau: baigiau lietuvių filologiją, po to dar studijavau vertimą iš prancūzų kalbos. <...>

Kurkit. Kalbėkit apie kūrybą. Diskutuokit. Ieškokit žmonių, kurie panašiai – arba visiškai skirtingai – mato dalykus. Neapleiskit šito. Nes žmogus be kūrybos, manyčiau, yra mažiau žmogus.

Tomas Taškauskas,
poetas, vertėjas

Broliai

išsikūniju
esu partizanas
24 vasarų išaugintas
ten prie upės
tarsi rikiuotėje
stovi paminklas
kaip saulėlydis amžinas
kaip ašara mažas
medžiai kaip ginklai
mano brolių vardai
tarsi gyvos veidrodžio šukės
po žeme tekanti upė

„mūsų motin ir tėvas –
Laisvė ir Karas“

Redaktorė ir maketuotoja – Iveta Janušauskaitė
Nuotraukos – redaktorės ir Aidos Dulkienės
Konsultuoja mokytoja Regina Grubinskienė
Redakcijos adresas – 325 kabinetas